

DISPUTATIO THEOLOGICA
De
PECCATO
IN SPIRITUM
SANCTUM

'quam

SUB PRÆSIDIO

JOHANNIS COTHMANNI
S. S. Theologiæ Doctoris &
Professoris

*publico ac placido discursui subijcit in Au-
disorio majori ad diem 25. Octobr.*

JOHANNES Slotwel Reg. Pruss.

ROSTOCHI,
Literis JOACHIMI PEDANI, Acad. Typog.
ANNO M. DC. XXXIV.

Inv. 168 295584

Amplissimis, Consulcissimis, Prudentissimis, Spectatis.

Dnn. Coss. cæterisq; Senatorib⁹ Reipub.

Cniphovianæ, quæ est Regio mōt. Borussorū, gravissimis,
ut & DN. judici, cæterisq; scabinis dignissimis, Dominis Mecæ-
narib⁹, fautorib⁹, ac studiorum promotorib⁹ magnis.

S. P.

Quod ex primo *παραπλάσων* lapsu *Viri Ampliss.*
Consulciss. Prudentiss. Spectatis ceu Pandoræ pyxide, o-
mnis generis mala in nos eruperint, cum damno nostro, (heu
nos miseros!) abunde experimur. Hinc illa corruptio, de quâ
omnes Saniores Philosophi conquesti quidem sunt, undè verò
fluxerit, ignorarunt; Hinc omnia alia peccata actualia, quæ no-
stras actiones imperfectas reddunt, ac nos damnant. Quid jam
dicam de peccato in Sp. S. hoc omnium est gravissimum, hoc o-
mnium difficillimum, adeò ut *Augustinus serm. xi. de verb. domini*
pronunciet. Quod Deus exercere nos voluerit difficultate Questionis de
hoc peccato. cum in omnibus Scripturis sanctis, forte nulla major, nulla
difficilior invenitur. Proinde quo melius ejus naturam cogno-
scerem, theses aliquas de hoc peccato conscripsi, ut ansa mihi
daretur, alios autores, (licet pauci de hac materia difficillimâ
scripserint) perlegendi, & publicè de eâ conferendi, ut sic de
illius naturâ melius informarer ac erudirer. Interea quandò
V.V. A.A. meorum studiorum Mecænates magnos, ac promo-
tores maximos recordor, quandò pristinorum beneficiorum sum
memor, intermittere non potui, quin theses hæc à tenuitate
ingenij mei conscriptas V.V. A.A. humillimè offerem, ac obser-
vanter consecrarem. Hoc enim pietas jubet, gratitudo postulat,
exempla admonent, ut illis primitias studiorum consecremus, à
quibus nobis omnis spes promotionis, à quibus multa benefi-
cia. In gratâ igitur mentis *παραπλάσων* observantissimè theses hæ-
sce V.V. A.A. consecro & offero, hac annexâ petitione, ut, ceu
hactenus sic posthac studiorum meorum Mecænates, ac promo-
tores permanere velint, quod ego quovis locò & tempore pro
conditione meâ vicissatim demereri studebo. Valere. Dabam
Rostochij Anno M. DC. XXXIV. XX. Octobr.

V. V. A. A. *Observantissimas*
JOHANNES Stowel. Reg. Prus.

כא להים

THESIS I.

Uo imprimis esse blasphemiarum genera, os
veritatis Christus ipse testatur. Matth. 12. 31.
inquiens. πᾶσα ἁμαρτία, καὶ βλασφημία ἀφε-
θῆσεται τοῖς ἀνθρώποις, ἡ δὲ τοῦ πνεύματος βλα-
σφημία ἐκ ἀφεθῆσεται τοῖς ἀνθρώποις. &c.

II. Quibus verbis, aliud peccatum: scil. blasphemiam
in Filium Dei, aliud in Spiritum S. esse Saluator declarat, non so-
lum hoc, sed & sequente versiculo.

III. Nos cum hac vice de peccato in Spiritum S. differere
voluerimus, rem aggrediemur, eamq. ut meliori ordine prose-
quamur, hanc infistemus methodo. I. Peccati huius essentiam
quid scil. sit inquirem. II. ~~περί τῆς~~ qua dā annotabim.
III. Quaestiones aliquot explicabim. Tu. autē Sancte Spi-
ritus, aperi oculos ac mentem nostram, ut peccatum hoc recte
considerare, angue caneq. pejus fugere possimus.

CAPUT: I.

Peccati in Spiritum S. essentiam indagans.

IV. Antequam dicamus, quid peccatum in Spiritum S.
sit necessum est, ut prius exploremus: An etiam sit tale pecca-
tum quod in Spiritum S. committatur. Esse autem tale pec-
catum sequentia dicta comprobant. Ubi observandum, quod
A 2
quedam

quædam dicta loquantur de hujus peccati Existentiâ quod sit
quædam verò de hujus essentiâ. quid sit.

V. De existentiâ loquuntur dicta 1. *Matth. 12. v. 31. & 32.*
πάντα ἁμαρτία, καὶ βλασφημία ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις
ἢ δὲ τὸ πνεῦμα τῆς βλασφημίας ἐκ ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις.
v. 32, καὶ ὅς ἂν εἴπῃ λόγον κατὰ τὸ ὅτι τὸ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται
αὐτῷ, ὅς δὲ ἂν εἴπῃ κατὰ τὸ πνεύματος τὸ ἅγιον ἐκ ἀφεθήσεται
αὐτῷ, ὅτι ἐν τῷ αἰῶνι, ὅτι ἐν τῷ μέλλοντι.

VI. 2. *Matth. 3. 28.* ἁμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι πάντα ἀφεθή-
σεται τὰ ἁμαρτήματα τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, καὶ βλασφη-
μίας, ὅσας ἂν βλασφημήσωσιν v. 29. "Ὅς δὲ ἂν βλασφημήσῃ εἰς
τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκ ἔχει ἀφεσιν εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλ' ὅτι οὐκ
ἔστιν αἰωνίως κρίσις.

VII. 3. *Luc. 12. 10.* Καὶ πᾶς ὅς ἐρεῖ λόγον εἰς τὸν υἱὸν τοῦ
ἀνθρώπου ἀφεθήσεται αὐτῷ. τῷ δὲ εἰς τὸ ἅγιον πνεῦμα βλασφη-
μήσαντι ἐκ ἀφεθήσεται.

VIII. In his dictis expressè salvator peccatum tale esse
affirmat, quando 1. opponit blasphemiam communem τὴν βλα-
σφημίαν τοῦ πνεύματος & sic 2. discrimen facit inter peccata
κατὰ τὸ ὅτι τῶν ἀνθρώπων & peccata κατὰ τὸ πνεύματος τὸ
ἅγιον.

IX. De peccati hujus essentiâ loquuntur dicta. 1. *Heb.*
6. v. 4. ἀδύνατον γὰρ τὰς ἀπαξ φωτισθέντας γενοσμένους τε τῆς
δαρείας τῆς ἐπουρανίας, καὶ μετόχους γεννηθέντας πνεύματος ἁγίου.
v. 5. Καὶ καλὸν γενοσμένους δεῖ ρήματα, δυνάμεις τε μέλλοντος
αἰῶνος, v. 6. Καὶ παραπεισέντας, πάλιν ἀνακαινίζειν εἰς μετάνοιαν
αὐτοὺς ἀναστρεφέντας ἐαυτοῖς τὸν υἱὸν τοῦ δεῖ καὶ παραδειγματί-
ζοντας.

X. 2. *Hebreor. 10. v. 26.* Ἐκκοίως γὰρ ἁμαρτανούντων ἡμῶν
μὴ τὸ λαβεῖν τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας, ἐκ ἐπὶ πλεονάζον
τῶν ἀπολειπεται θυσία.

XI. Di-

XI. Dicta hæc, quæ de hujus peccati essentia loquuntur, desumpta sunt ex Epistolâ ad Hebræos, ubi sciendum quod veteres citante D. Affelmanno p. m. in disp. de peccat. in Spir. S. thes. 6. ut Tertullianus Cyprianus Lactantius & nonnulli recentiores Epistolam ad Hebræos suppositiciam esse dixerint. unde factum, quod prisci Episcopi Romani, tandem è canone expunxerint, totis ferè annis 400, usq; ad Innocentium Primum. Et hoc exinde factum est, quia hanc Epistolam sacre scripturæ, præferim hæc antè citata dicta, expressè contradicere putabant quando affirmare videntur, quod lapsis post baptismum omnis gratia denegetur, & illis impossibile sit ad vitam æternam reverti. In quam sententiam descenderunt olim Novatiani, qui se Catharos appellarunt. (teste August. & Ambros. & in Poloniâ Photiniani, qui hæc dicta hujus Epistolæ pro se facere arbitrantur.

XII. Sed quando rem altius consideramus, dicta hæc de Peccato, non quovis, sed in Spiritum S. loqui observabimus, quam sententiam ex coherentiâ capitulis 2. 3. 4. 5. & 6. probamus. Alloquitur enim autor hujus Epistolæ Hebræos, de religione Christianâ certos & confirmatos, ab eâ verò scientes, & contra conscientiam deficere molientes. ut apparet ex cap. 5. v. II. usq; ad finem & cap. 6. v. 1. 2. 3. Ubi Auditores suos alloquitur, qui Christianam doctrinam receperant qui gustaverant donum cæleste & quidem inter alia dona Spiritus S. extraordinaria, quod indicat c. 6. v. 2. ubi mentionem facit manuum impositionis. Nam tunc temporis Apostoli imposuerunt manus, super homines, & statim acceperunt Spiritum S. ut videre est. Act. 6. v. 6. & 8. c. 8. v. 17. 18. 19. & quod Spiritus S. dona linguarum variarum & his similia vel significet Act. 19 v. 2. vel ipse efficiat patet Act. 10. 44. & seq. In c. 2. v. 1. 2. 3. seq. taxat Hebræos retrogrados qui ex verbo Dei de gra-

tiâ Spiritus S. eruditi Apostasiam committere volebant quando inquit. Propterea oportet nos eo magis attendere, ipsi quæ audivimus, ne quando perfluamus &c. Capite 3. v. 6. dicit, quod de spe & fiduciâ quidem gloriantur. Sed optat ut usq; ad finem firmam retineant, ut ex toto hoc capite appareat. Vide inter cetera. v. 14. Capite 4. v. 1. 2. 3. &c. & præsertim v. 11. dicit. Studeamus igitur ingredi, in illam requiem, ne quis inde incidat contumaciæ exemplum. Ubi expresse dicit quod contumaces futuri sint si talia patrarint. Quando ergo Autor huius Epistolæ inquit in cap. 6. Fieri non potest, ut qui &c. tunc hæc verba de Hebræis intelligit, qui in fundamento veræ religionis sunt perfectè informati, miraculis confirmati de eâ certi quod sit una, vera & Apostolica religio, illam verò scientes sine causa, & contumaciter reiiciunt. ut apparet ex textu & ex tota Epistolâ in qua monet ne deficient à veritate semel agnitâ. Sic enim peccatum in Spiritum S. committent. vido c. 6. v. 1. & 18. In cap. 10. v. 19. & seqq. monet ne deficient. nam subiungit. v. 26. Nam si ultero peccaverimus &c. & v. 29. quanto acerbioris supplicio dignus censebitur, qui, &c. & qui Spiritum gratiæ contumeliâ affecerit. Apparet ergo quod autor loquatur de peccato in Spiritum S. in his dictis.

XIII. Hæc sunt principaliora dicta, quæ de peccato in Spiritum S. cum Existentiâ, cum essentiâ loquuntur, nunc porro specialius inquirendum est, quid sit peccatum in Spiritum S.

XIV. Explicanda autem prius venit I. vox peccati, cuius homonymia, & synonymia alio loco tradita est; Notandum saltem, quod peccatum hoc loco non sumatur, pro originali: alias omnes homines, qui sunt carnaliter nati Peccati in Spiritum S. essent rei: sed pro actu ἀνόμιον, cui tamen aliquid habitualis malitiæ est annexum.

XV. 2. Vocem Spiritus quod attinet, sciendum quod sic ex numero τῶν πολλὰ ὡς λεγομένων, de quo vide passim & inter ceteros B. Chemnitium in Locis Com. Flacium sub voce Spiritus. D. Gerhardum. Quando autem Spiritus de divinitate usurpatur, sumitur vel Essentialiter vel Personaliter. Quando Essentialiter usurpatur, sumitur 1. Communiter, pro ὁσία & Essentiali divini, tribus personis communi, sic Pater est Spiritus; Filius est Spiritus, Spiritus S. est Spiritus, unde Deus dicitur Spiritus. Johan. 4. 24. 2. Speciatim, pro naturâ divina filij. Sic dicitur Christus vivificatus Spiritu. 1. Pet. 3. 18. Personaliter sumitur pro tertiâ personâ divinitatis, quæ verè, realiter, & per se subsistit, Et hoc sensu hic nobis dicitur, Peccatum in Spiritum S. nempe in tertiâ divinitatis personam commissum, quâ ratione autem sic dicatur, infra Quæst. 1. dicitur.

XVI. Dicitur alias Blasphemia Spiritus Matth. 12. v. 31; non quod Spiritus Sanctus blasphemiam efficiat, & causa ejus sit. Sed quia ipse & ejus officium blasphemij, afficiatur, ut liquet ex v. 32. ubi dicitur λόγος καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ ἁγίου & Lutherus inquit. (in caput. 2. Epist. ad Gal.) Monendum est Hebræos constructionem Genitivi, variè accipere, jam activè, jam passivè. Id quod sæpe obscurare solet sententiam, ut gloria DEI &c: nos plerumq; tales sententias passivè exponimus sic & hoc loco passivè explicandum est.

XVII. Item: Dicitur Peccatum irremissibile. quâ ratione, infra dicitur. Item Peccatum ad mortem. 1. Joh. 5. 26. non tam ratione reatus, quam respectu infallibilis damnationis, ut inquit. B. Meisner. in Ἀνθωπολ. decad. I. pag. 316.

XVIII. Dicitur autem nobis de hoc peccato & ejus essentia, fatendum est, rem esse arduam & difficultem;

lem; Deo autem adjuvante quadamtenus eam perspicuam reddemus, si non modò illa quæ jam dicta sunt, sed etiam præcipue Essentialia requisita pro ut à nobis describuntur, & in Exemplis declarantur observaverimus. Sit igitur:

XIX. ESSENTIALE REQUISITUM. I.

Ad peccatum in Spiritum S. requiritur

Certa sufficiens & Evidens Cœlestis veritatis cognitio.

Hoc I. statuitur ab Autore Epistolæ ad Hebræos cap. 10. 27° ubi dicit peccatores in Spiritum S. peccare μή τὸ λαβεῖν τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ ἁγίου πνεύματος, & Heb. 6. 4. dicit, quod fuerint antea illuminati & Dei donum gustaverint,

XX. Duo autem dicuntur in hoc requisito, Primò, Cognitio. Secundo Cognitio Veritatis, Ad primum quod attinet, requiritur ut cognitio illa sufficiens, perfecta ac certa sit. Illa autem duplex est; una παιδαγωγικὴ ἢ κατωτέρα literalis & externa; altera πνευματικὴ Spiritualis, & interna, hæc fidelum est, quos Spiritus S. per regenerationem sanctificavit, justificavit, & per gratiosam præsentiam in cordibus obsignavit: hæc abesse potest, uti multæ testantur exempla; Illa non renatorum est, complectens certitudinem sufficientem, & evidentem, quæ quis in corde suo convictus est, veritatem divinam certissimam esse, hæc nunquam abesse potest.

XXI. Relinquitur ergo, quod peccatores in Spiritum S. cognitionem doctrinæ habere oporteat quam in corde suo veram esse sciant; Et ut Spiritus S. in illis antè se ita exeruerit, sive miraculo, sive sermone sapientiæ aut scientiæ, vel certe

certè virtute alià, ut jam Spiritus S. certà ratione agnoscatur, si debeat in illum peccatum & blasphemia committi. Martin. Bucer. in cap. 12. Matth. Si enim hoc abest, & quis per ignorantiam vel de veritate divinà anceps, aut de eà in conscientia suà non convictus blasphemiam effuderit, non in Spiritum S. peccat, sed in filium, & remissionem consequi potest, quale exemplum habemus in Paulo 1. Tim. 1. 13. ubi ipse dicit. Τὸν πρῶτον ἔπαθ' βλάβην, καὶ δίκην, καὶ ὑβρίσιν, ἀλλ' ἐλεήθην, ὅτι ἀγνοῶν ἐμίσησα ἐν ἀπίστῳ.

XXII. Secundum quod attinet requiritur cognitio veritatis Evangelicæ, uti videre est ex totà Epistola Hebræorum non ergo versatur circa mores & vitam. Consistit autem veritas Dei in duobus 1. in factis & miraculis, quæ si quis blasphemijs proscindat, & à Spiritu S. profecta sciat, peccatum in Spiritum S. patrare non immeritò putatur, 2. in Doctrinà Dei quæ consistit in lege & Evangelio.

XXIII. Queritur jam, An peccatum in Spiritum Sanctum committatur, contra legem, vel Evangelium? Respond. Seatuunt Theologi porissimum versari circa Evangelium, certo respectu etiam circa legem, non quatenus est norma operum: alias omne peccatum morale contra normam operum commissum, esset peccatum in Spiritum Sanctum. Sed quatenus lex consideratur ut est verbum Dei, ut pars fidei & doctrinæ: tunc etiam quis circa legem peccare potest, in Spiritum S. eam nimirum blasphemando, & pro doctrinà Dei non agnoscendo. Vide. B. Meisner. Decad. 1. Αὐτογνωμ. pag. m. 831.

XXIV. Ex his manifestum est, peccatores in Spiritum S. porissimum esse viros doctos ac eruditos, & quidem in Ecclesià, qui legerunt biblia, & de veritate Dei confirmati sunt, non

etiam facile Laicos, qui tamen etiam peccatum hoc committere possunt, quando miracula quæ Dei esse sciunt, blasphemare incipiunt.

XXV. II. Certam veritatis cognitionem requiri. Probatur ab Exemplo Phariseorum, quos Christus huius peccati pronuntiavit reos, qui Christi doctrinam & miracula blasphemarunt. Illi autem doctrinam ejus veram sciebant, & de hac in cordibus suis convicti fuerunt, cui resistere non potuerunt Matt. 22. 16. Joh. 3. 2. & alibi passim.

XXVI. ESSENTIALE REQUISITUM. II. EST

Agnitæ Veritatis, malitiosa, voluntaria, & destinato consilio facta, abnegatio.

Quod hoc requisitum de formali huius peccati sit, indicat Autor Epistolæ ad Hebræos: 10. 26. quando dicit: Si ex omni- bus peccaverimus, id est, voluntariè & spontè, quo vocabulo peccatores volenter scienter, & sic malitiosè peccare indicat. Dicit autem quod veritatem cælestem 1. abnegent. 2. voluntariè, 3. & malitiosè. Hoc probat in cap. 6. 6. quando dicit quod sint, *παρονομαστὲς*, hoc est prolapsi, dum veritatem prolabbendo abnegant, ubi indicatur terminus à quo, nempe à veritate divinâ, eâque agnitâ & confirmatâ. Est autem illa abnegatio planè voluntaria, quod modò dictum ex cap. 10. 26. quando dicit, si ex omni- bus ultro & voluntariè peccaverimus, hoc est contra conscientiam. Ubi excluditur si quis metu periculorum territus, vel ab hæreticis circumveniens, vel gravitate tormentorum victus, veritatem divinam abnegat, qualis abnegatio erat Petri, qui scienter quidem, verumtamen non ex metû & pravâ animi malitiâ Christum abnegavit, sed ex metû periculû

periculi & mortis timore, unde qui ita peccat, nisi possit modum
voluntariè in blasphemiam permanferit, veniam peccati consequi
potest, uti consecutus est Petrus.

XXVII. Peccant & abnegant præterea veritatem etiam
malitiosè, nam qui sponte & voluntariè malum aliquod parrat,
quod malefactum novit, ille malitiosè peccat. Sic hi peccatores
scientes à veritatis viâ discedunt, utiq; etiam malitiosè eam ab-
negant. Si enim quis reus coram iudice accusatus, ab accu-
satione suâ, auxilio advocati cujusdam absolvi posse sciret, et-
iam advocatum adstantem videret, ac media absolutionis pro-
ponentem audiret, ipsum autem abijceret, ipsius media conte-
mneret, nonne ille malitiosè, & scienter peccaret, & ab omni-
bus pro insano & demente haberetur? Sic etiam peccatores in-
Spiritus S. quia sciunt divinam veritatem esse verissimam,
sciunt etiam Spiritum S. esse πνεῦμα ἀληθινόν & advocatum fidelis-
simum, nihilominus tamen ipsius doctrinam contemnunt, & i-
psam scienter abnegant. Annon ergo malitiosè & destinato a-
nimo consilio peccant?

XXVIII. Exemplum præbent Pharisei; Illi Christum
1. abnegarunt ejus miracula repudiarunt, ac doctrinam Spiri-
tus S. contempserunt, uti patet ex historiâ 2. idq; Spontè nullâ ex-
terna coacti causâ, sed merâ malitiâ, ita ut Athanasius ipse dicat
Tom. I. supra dictum Christi Matth. 12. 32. ὃς ἂν ἐπιρ-
ῶν τῷ &c. de phariseis hinc. Faciebant autem illud,
nulla aliâ de causâ, quam ut eum, qui talia faceret, infi-
ciarentur, & Deum & Dei Filium.

XXIX. ESSENTIALE REQUISITUM III. EST
Divinæ veritatis oppugnatio.

Quod hoc similiter sit de formali hujus peccati, restat esse
B 2
AUSOR

autor Epistolæ ad Heb. 10. 29. ubi dicit, quod hi peccatores
τοὺς ὁδοὺς τοῦ θεοῦ καταπατοῦσι, id est conculcent, quod non solum
pedibus conculcare significat, Matth. 5. 13. Sed & de corde u-
surpatur, ex quo pravi affectus prodeunt Matth. 7. 6. Quo
vocabulo autor Epistolæ hos peccatores, non solum veritatem
Evangelij, externè rabiōse & hostiliter, sed & in corde suo per-
versè oppugnare indigeat.

XXX. Licet autem priori modo id non semper armis ma-
nibus, pedibus, ferro &c. committere possint, & veritatem di-
vinam oppugnare, tamen posteriori in cordibus suis veritatem
divinam oppugnationibz hostilibus, cum voce calamo &c. oppri-
mi unice allaborant. Imo alijs calcar talia patrandi addunt,
alios rogant, conducunt, ut non solum veritatem divinam,
sed & ipsius cultores graviter & hostiliter oppugnent.

XXXI. Exemplum habemus in Phariseis, hoc peccatum
committentibus manifestum. Illi namq. semper Christo re-
stiterunt, ac non solum doctrinam ejus abnegarunt, sed & publi-
cè oppugnarunt, quando alios ad ipsum decipiendum ablega-
runt, Matth. 22. v. 23. quo occasionem eum necandi, arripe-
rent, vide. Joh. 8. 59.

XXXII. ESSENTIALE REQUISITUM. IV. EFF

Oppugnatae Veritatis Blasphematio

Blasphemia dicitur ἀβλαΐα noceo seu laedo & φήμη fa-
ma, ita ut fama noceat. Hebræis dicitur בְּרִיחַ בִּלְשׁוֹן blasphē-
mariæ vel בְּרִיחַ לֵב לֵב levis fuit. in Piel בִּלְשׁוֹן maledixit cono-
vitiatus. &c. Eff autem Blasphemia alia simplex alia hæ-
reticalis. Suarez c. 3. p. 287. Simplex eff, quæ non impin-
git in fidei veritatem ut sunt omnes blasphemie, quæ proferun-
tur per modos operandi, imperandi aut imprecandi. hæc hic pri-
maria

mariò non attenditur. Hæreticalis quæ impingit in fidei doctrinam. Eff^q vel externa vel interna. Interna eff^q cordis, quando aliquis cogitationibus, vel colloquio mentali Deum, maledictis, afficit. Matth. 12. 25. dicitur, quod Christus cognoverit Phariseorū cogitationes blasphemantes. Similiter Matth. 15. 19. Ex τῆς καρδίας ἐξέρχονται βλασφημίαι. Externa eff^q oris, quando quis ea, quæ colloquio mentali meditatus eff^q, exterius per sermonem profert & dicitur Blasphemia oris. Utraq^q hoc loco attenditur. Thomas inquit. Blasphemia est vitium, quo aliquid Deo detrahitur, quod ei convenit, vel tribuitur, quod ei non convenit. Augustinus lib. 2. de moribus Manichæor. c. 11. Blasphemia est, cum aliqua mala dicuntur de bonis, Hugo. de Sando. Viñ. lib. de fruct. carn. & Spirit. c. 6. inquit. Blasphemia est cum quâdam probrosâ, irreligiositate, & diminutione honoris divini vituperium ac convitium &c.

XXXIII. Quod autem Blasphemia de essentialibus requisitis sit, indicatur in Epistolâ ad Hebr: cap. 6. 6. ubi dicitur, quod peccatores in Spiritum S. filium DEI παγεδαυματίζον. Quid vero παγεδαυματίζον sit, notum eff^q ex. Lexicographis, nimirum ignomine exponere, & quidem palam, ut omnibus instar Exempli sit, ita etiam usurpatur Matth. 1. 19. ubi legitur de Iosepho, quod Mariam noluerit παγεδαυματίσαι. Dicitur porro cap. 10. 29. quod peccatores Spiritum gratia contumeliâ afficiant.

XXXIV. Exemplum habemus in Phariseis in Spiritum S. peccantibus. Illi enim Christum externè in operibus, & internè blasphemijs persecuti sunt. Sic Matth. 9. 34. dicunt ἐν τῷ ἀγῶνι τῶν δαιμονίων, ἐμβαλέμεν τὰ δαίμονια Marc.

Sanctum oportet enumerata quinque requisita conjunctim concurrere, non separatim. Ratio, est, quia hæc requisita sunt de essentia ac formali hujus peccati non seorsim sed conjunctim considerata. Si igitur unum aut alterum horum deerit, peccatum in Spiritum Sanctum nec dici potest nec debet.

XL. Hoc liquet ex exemplis utpote Pauli, ille enim 1. veritatem divinam oppugnavit, & rabiose discipulos Christi persecutus est Actor. 9. v. 1. & 13. 2. eandem non solum ipse blasphemavit, sed & alios ad blasphemandum instigavit, Actor. 26. II: 1. Tim. 1. 13. Verum, quia cetera requisita aberant, nempe veritatis divina agnitio 1. Tim. 1. 13. & veritatis agnita abnegatio, ac mediorum salutis rejectio Actor. 9. 19 peccatum in Spiritum S. non fuit, ideoque pœnitentiam agens remissionem consecutus est.

XL I. Sic Petrus duo priora requisita habuit nempe veritatis divina agnitionem, 2. eam abnegavit: quia verò alia aberant, peccatum in Spiritu S. non commisit. Quando autem nobis exemplum proponitur, semper enumerata requisita adesse reperimus, uti in Pharisæis, quemadmodum supra dictum est.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ II.

XLII. FINALIS IMPÆNITENTIA NON EST PECCATUM IN SPIRITUM SANCTUM. Assertionis nostræ ansam præbet Augustinus, quando passim peccatum in Spiritum S. de quo Christus loquitur, finalem impenitentiam esse affirmat. Verum, quoniam hæc non est ex essentialibus requisitis; itaq; non est de essentia hujus peccati, sed communis est omnibus alijs peccatis irremissis. Sic latro, fur & alij quando moriuntur sine pœnitentia, non committunt peccatum in Spiritum S. Etsi vel maximè esset, tamen esset unicum requisitum, quod, ut ex precedenti conspectu liquet, non constituit pecca-

3. 30. quod Christus Spiritum impurum habeat Joh. 8. 48. dicunt Christum demonium habere.

XXX. ESSENTIALE REQUISITUM. V. EST

Omnium salutis mediorum abjectio.

Hoc rursus indicat Autor in Epistola ad Heb. 6. dum tales homines Christum rursus crucifigere c. 10. conculcare filium Dei, & sanguinem fœderis profanum ducere affirmat; Quibus verbis indicat, quod hi peccatores verum medium salutis rejiciant & contemnant, quod est filij Dei ipsius verbum, & sanguis fœderis.

XXXVI. Exemplum habemus in Phariseis, quos quando Christus in viam veritatis ducere voluit, Christum contempserunt, illum, unâ cum verbo suo ludibrio exposuerunt, sicut id abunde historia Evangelica testatur.

XXXVII. Hæc sunt illa præcipua essentialia requisita quæ nobis in Epistola ad Hebræos describuntur, quæ si observaverimus, quoddammodo naturam hujus peccati cognoscere poterimus, & talis emerget descriptio. Peccatum in Spiritum S. est peccatum contra agnitâ & evidentē veritatē, coelestē, spontaneâ abnegatione, cum pertinaci impugnatione, voluntariâ Blasphemiâ, & omnium mediorum abjectione commissum.

XXXVIII. Ex quo intelligitur peccatum hoc posse lapsum primævum omnium esse gravissimum, adeoq; irremissibile, conjunctum cum induratione, & finali impenitentiâ, pro quo, si certo nobis constaret, orandū non esset, quæ adjuncta cū in sequentibus porismatibus fusius explicabūtur, ad secundū progrediemur caput.

CAPUT: II.

Πορίσματα quædam proponens.

Πορίσμα I.

XXIX. Ad Constitutionem peccati in Spiritum Sanctum

*in Spiritum S. Adhuc, Peccatum in Spiritum S. comi-
tatur blasphemia. Finalem impenitentiam non comitatur Bla-
sphemia. Ergo finalis impenitentia non est peccatū in Spiritu S.*

Πόρισμα III.

**XLIII. INCREDULITAS NON EST PEC-
CATUM IN SPIRITUM S.** neq; qui in Christum
non credit, aut in peccato perseverat, peccatum in Spi-
ritum Sanctum committit. *In contraria opinione est Zwin-
glius. Tom. 1. & 4. in caput Matth. 12. Hoc autem non ve-
rum esse ex supra dictis videre est; Tum multa absurda inde or-
rerentur, utpote omnes gentes, apud eos enim est incredulitas,
& omnes infantes ante Baptismum committere peccatum in
Spiritum Sanctum. Præterea increduli possunt converteri, Pec-
catores in Spiritum S. non possunt converteri. Non dicam jam,
quod incredulitas finalis de essentia hujus peccati non sit. Nec vo-
luntaria essentialia requisita in illa concurrere. Relinquitur ergo
peccatum in Spiritum S. non esse ipsam incredulitatem.*

Πόρισμα IV.

**XLIV. Peccatum IN SPIRITUM S. EST IRRE-
MISSIBILE.** Sic enim Salvator ipse dicit Matth. 12. 31. ἡ
τῆς πνεύματος βλασφημία οὐκ ἀφεθήσεται ποῖς ἀνθρώποις & v.
32. οὐκ ἀφεθήσεται ἕτε ἐν τῷ αἰῶνι, ἕτε ἐν τῷ μέλλοντι. I-
tem Hebr. 6. 6. dicitur ἀδύνατον esse peccatores in Spiritum S.
παλιν ἀνακαινίζειν εἰς μετάνοιαν. Ex quibus, & alijs dictis pec-
catum hoc remitti non posse constat.

XLV. Norandum autem h. l. quod peccatum aliud sit irre-
missum, aliud irremissibile. Peccatum irremissum dicitur,
quod actu non est remissum, potentiā vero remitti possit. Irre-
missibile autem dicitur, quod nec actu, nec potentiā remitti pos-
sit. Priori modo omnia alia peccata, si abfuerit pœnitentia, di-
cuntur irremissa, nō quod remitti non possint, sed quia ob absen-
tiam

tem pœnitentiam irremissa permanserint. Posteriori modo Peccatum in Spiritum S. ita dicitur, quia nunquam potest remitti, idq. non simpliciter, à parte Dei, sed à parte hominum. Istis enim hominibus, tale peccatum patrantibus, impossibile est, ad pœnitentiam reverti Heb. 6. 6. quoniam medium illam adipiscendi, verbum Dei ultero & excoic respiciunt. Nam quia voluntarie & destinato consilio Spiritum gratiæ blasphemant, eum abnegant & detestantur, à Deo rursus deferuntur & Satanae traduntur, qui illos indurat, ut eò magis Deum blasphement, & ipsius verbum, quo converti possent, malitiosè contemnant. Hinc fit ut peccatum hoc irremissibile dicatur.

XLVI. Errat ergo Bariadius (cui essensum præbent Suarez & alij) lib. 8. c. 17. concord. & Historiæ Evangel. p. 557. cum propterea peccatum hoc irremissibile dicit, quod magnam difficultatem remittatur. Item. Bellarm. lib. 1. de verb. Dei cap. 17. & lib. 2. de pœnit. c. 16. qui peccatum hoc non absolute & simpliciter irremissibile asserit, verum quia ordinariæ, & ut plurimum non curetur. Ideo & tò aduocatur Heb. 6. 4. non per absolute, sed per ut plurimum explicandum vult.

XLVII. Similiter Socinus qui verba Christi, Matt. 12. 32. absolutè accipienda negat, sed cū hoc annexo, si videlicet is, qui in Sp. S. blasphemaverit, nominatim hujus peccati pœnitentiam non egerit, ejusq. veniam à Deo ijs rationibus, quibus Deus ad agnoscendum, moveri solet, impetrare studuerit. Hinc in cap. 5. 1. Johan. Epist. p. 495. scribit: Actum blasphemandi in Spiritum S. esse quidem ad mortem, quia mortis æternæ reum committentem, illum faciat; sed tamen non penitus ac prorsus absolute, sed tum Demum si is, qui eum commiserit, ejus seriam pœnitentiam non egerit. Verum hoc errare, ex antea dictis liquet, Christus namq. peccatum hoc planè irremissibile asserit, utpote in hoc, peccatum in Spiritum S. ab omnibus alijs peccatis discernens. nam qui pœnitentiam

penitentiam agit, non peccat in Spiritum S. & discrete dicitur in epistola ad Hebræos non posse homines hos ad penitentiam reverti. Rectissime ergo Athanasius Tom. I. p. 392. Observandum est. Non dixisse Christum blasphemanti & μετενοῦν, respicienti, remissionem dandam non esse, sed blasphemanti, & in blasphemia manenti ἐν εὐήθει καὶ ἐν ἁμαρτίᾳ ἀσυχώρητος, ὡς ἐν τῷ θεῷ, καὶ τοῖς ἡγίοις ἀγαθὴ ἀξία μετενοῦντι.

Πόλεμος V.

XLVIII. PECCATUM IN SPIRITUM S. INDURATIO. EXCÆCATIO, ET FINALIS IMPENITENTIA COMITATUR. Hæc enim infallibilia hujus peccati sunt consequentia. Quoniam enim hi peccatores Spiritum S. blasphemis & convitijs acriter proscindunt, ideo non immerito Sp. S. gratiam suam ab illis subtrahit, & in reprobum sensum tradi permittit. Hinc illa induratio, & quia verbum Dei in istâ induratione respuunt, in finali impenitentia permanent, & ob hæc peccatum hoc remitti non potest.

Πόλεμος VI.

XLIX. PRO PECCATORE IN SPIRITUM S. Non est orandum. i. Job. 5. 16. nã cum irremissibile nobis esse constet, frustra pro peccatore orabimus, cui peccatum non remittitur. Non autem absolute dico, pro hisce peccatoribus, orandum non esse. Nam quidam videntur nobis esse peccatores, quidam revera sunt. De prioribus quoniam infallibiliter dicere non possumus, quod sint peccatores in Spiritum S. sed tantum videntur, ideoque preces pro illis fundere possumus & debemus, hac nimirum conditione si omnino non sunt indurati, ut convertantur & resipiscant, hoc enim & Deus ipse vult, i. Tim. 2. 1. & caritas jubet. Pro illis verò quos ex infallibilibus indicijs esse peccatores, & per multos annos Spiritui S. resistere cognoscimus pro illis orare non debemus. Christus etiam oravit pro peccatoribus sed pro illis, qui ignoranter peccarunt. Sic enim inquit. Remitte illis, quia

quia nesciunt quid faciunt. Præterea Christi oratio duplex fuit una generalis, qua pro toto mûdo intercessit: altera specialis, quæ pro electis intercessit, nō hoc, sed priori modo pro induratis oravit.

ΠΕΡΙΟΧΗ VII.

L. DE PECCATORE IN SPIRITUM S. Non temerè est pronunciandum. sed non nisi à posteriori & ex finali impænitentia. Sic Augustin Tom. 10. Serm. 11. de verb. domin. Ista impænitentia, (quæ ille intelligit, ut supra dictum, Peccatum in Spiritum S.) quamdiu quisq; in hac carne viuit non potest judicari: Et postea inquit: Nobite ergo judicare. Et recte. Nos enim non sumus uergeræ, οὐκ οἶδαμεν, neq; scimus, an hominis taliter peccantis exsorsio omni modo fuerit liberum. Præterea in tali nostro iudicio sæpè erramus, potest enim fieri, ut quis videatur nobis peccator in Spiritum S. qui tamen pænitentiam agit. Exemplum est Manasses. 2. Regum 21. 6, 2. Paralip. 33. 12.

CAPUT: III.

Quæstiones aliquot explicans.

LII. Fuerunt hæc περὶ τῶν ἔργων pro ratione instituti nostri annotata, sequitur jam ut etiam Quæstiones nonnullas explicemus, quæ dubiæ videntur. Sic itaq;.

QUÆSTIO. I.

An peccatum in Spiritum S. committatur etiam in Filium & Patrem?

LII. Ad hanc Quæstionem decidendam observanda est distinctio, quod opera Trinitatis ad extra sint indivisa. Sic quicquid pater facit, facit etiam Filius & Spiritus S. & contra. Considerantur tamen opera Dei, vel, absolutè, vel relatè. Quando absolutè considerantur, tunc actiones Trinitatis omnibus tribus personis communes sunt. Sic pater creat, redimit & sanctificat. Idem facit & Filius & Spiritus S. Quando vero relatè considerantur, tunc cujuslibet personæ proprietas, in qua

se qualibet potissimum manifestavit attentitur. Sic quia se pater maxime in opere creationis, Filius in opere redemptionis, Spiritus Sanctus in opere illuminationis, & Sanctificationis manifestavit. Patri creatio, Filio redemptio, Spiritui Sancto Sanctificatio & illuminatio tribuitur. Quando jam queritur? An Peccator in Spiritum S. in Patrem & Filium etiam peccet? Respondemus, quod actiones DE laute absolute, aut relate consideranda sint, si absolute dictum, tunc non solum talis peccator in Spiritum S. sed & in patrem & Filium peccat. Sin vero relate & cum observabili quadam p^{ro}p^{ri}etate quatenus nimirum cuiuslibet personae proprietates attentitur peccatum hoc in tertiam personam committitur, cuius opera sunt, illuminare, docere, Sanctificare, per verbum & sacramenta regenerare. Cum vero talis peccator, in haec opera in quibus Spiritus S. se potissimum manifestavit delinquit, ideo hoc peccatum dicitur in Spiritum S.

QUAESTIO. II.

An Renati possint committere peccatum in Spiritum Sanctum.

LIII. Negativam defendunt Calviniani, docentes Renatos non posse committere peccatum in Sp. S. medium probationis exinde petunt, quia renatum esse & electum esse pari passu ambulant. Quibus assentitur Smalcus in refutat. D. Graveri de Spirit. S. p. 25. quando Praeterea inquit, miramur Graverum regeneratos. ab electis distinguere, dum ait regeneratos, non electos finaliter Spiritum S. amittere, & gratiam Dei excidere, posse. Quasi scilicet non sint convertibilia, & idem prorsus significantia, regeneratum & electum esse &c: Sed isti homines fallunt & falluntur, quod ut declaretur, de duobus paucis agendum erit. 1. Renatos & electos differre 2. renatos posse gratiam Dei excidere, & sic etiam committere peccatum in Spiritum S.

LIV. Primum sic probo. Qui se habent ut damnabiles & in-

damnabiles illi verè differunt. Renati & electi se habent ut damnabiles & indamnabiles, Ergo renati & electi verè differunt. Major liquet, Minorem affirmat scriptura, nimirum i. renatos, gratiâ Dei excidere posse finaliter, ac sic damnari. Idem Christus ipse affirmat. Luc. 8. v. 6. & 13. Matth. 13. 5. Marc. 4. 5. quod dantur tales auditores, qui cū gaudio suscipiunt sermonem Dei, in quorum cordibus etiam sermo enascatur, & sic fructum afferat, nimirum fidem, quod autem illi tempore tentationis à Deo recedant, exemplum est in Judâ & alijs. Fuerunt itaq; illi homines antea renati, & postea dū renati esse cessarunt, damnati sunt. 2. Electos non damnari posse, exindè constat, quia illi in fide ad finem perseverant, & scriptura dicit fieri non posse, electos seduci. Matth. 24. 24. Hoc & Calviniani concedunt, licet absolute Dei Decreto id fieri statuunt.

LIV. Demonstrato jam primo, secundum longâ probatione non indiget, sed sponte sua collabascit, nam medium quo Calviniani suam propositionem asseruerunt, falsum fuit. Paucis tamè dicendum est, beatos renatos peccatum in Sp. S. committere posse, hoc patet ex Epistolâ ad Hebræos, inquâ auctor auditores suos qui verè fuerunt renati ac Sp. S. acceperunt, uti videre est supra §. 12. admonet, ut in fide permaneant verbū nec Dei reiiciant, agnitam veritatem blasphemant, Sanguinem fœderis pollutum ducant, ac Spiritum S. malitiose & voluntariè abnegent, ex quibus constat, illos Hebræos peccatum in Sp. S. committentes renatos fuisse, Relinquitur ergo Renatos in Spiritum S. posse peccare, non electos.

QUÆSTIO III.

An peccantes in Sp. S. appetant malum, quâ malum?

LV. Quæstio hæc oritur, ex secundo attributo essentiali, ubi dicebatur, quod ad constitutionē peccati in Spiritum S. requiratur malitiosa & spontanea, ex Heb. 6. 6. rejectio. Hinc jam quaeritur. An voluntas hominis possit malum, quâ malum

lum appetere? Si philosopham consules, certe negabit, dicet enim intellectus noster objectum esse à dñi Deum, ad quam ipse naturaliter fertur. Voluntatis item objectum esse bonum. Et ut Cicero ait, natura omnes quæ bona videntur, sequuntur, fugiuntq; contraria. Ex quibus constat hominem non posse malum appetere, & si appetit, tamen appetit sub specie boni. Quomodo ergo poterit homo, voluntariè veritatem divinam agnitiã rejicere, & sic spontè tantum malum appetere? Dicendum ergo, quod omninò hominis intellectus & voluntas, malum appetant, (quamvis idea & simulachro boni vestitum) id enim scripturæ sacra dilucidè asserit. Gen. 6. v. 5. c. 8. 21.

LVI. Proinde distinguendum est 1. inter voluntatem, quatenus sordidus, & ex naturâ sui consideratur; & quatenus peccato originis corrupta est, & à Diabolo excæcata. Priori modo nunquam malum, sed bonum appetit, est enim à Deo bonus creatus Gen. 1. Posteriori verò modo voluntas nostra malum appetit. Unde Thomas inquit. Homo sicut & alia quælibet res naturaliter habet appetitum boni, unde, quod ad malum ejus appetitus declinet, contingit ex aliquâ corruptione: Idq; fit non tantum in spiritualibus sed sæpius in civilibus. Sic enim fur furtum malum esse scit, & propterea capite plectendum se novit, interim tamen illud furtum licet sub specie boni, fiat, appetit. Imo homines meliora, licet intelligentes sapè mala appetere testatur Medea, quando inquit. Video meliora, proboq; deteriora sequor.

LVII. Distinguendum 2. est inter hominem, ratione reliquiarum imaginis divine, & ratione indurationis consideratum; Illo modo, homo malum quâ malum non appetit, & veritatem non abnegat; hoc verò, non nisi malum appetere potest; Sic auditores Jeremiæ sciebant prophetam à Deo esse missum, sciebant itidem verbum, quod prædicabat, Dei esse verbum. tamè quia indurati erant ac excæcati, dicebant. Verbum quod annuntiasti nobis in nomine domini, non faciemus, QUÆ.

QUÆSTIO IV.

Estne propterea peccatum in Spiritum S. irremissibile, quod Deus istis peccatoribus ex absoluto Decreto gratiam salvatricem denegarit?

LVIII. Duae de hac re circumferuntur sententiae. Prior est Lutheranorum; altera, Calvinianorum; Lutherani negant absolutum Dei decretum, quod Deus peccatores reprobavit, ut non possint ad veram poenitentiam reverti, & aliam causam irremissibilitatis, ut ita loquar, supra annotatam, afferunt. Calviniani verò hanc causam ponunt, quod peccatoribus in Spiritum S. peccatum remitti, neque at, nimirum reprobationem eternam, & absolutum decretum. Sic enim Musculus in c. 12. Matth. inquit. Sed quare (scilicet peccatores in Spiritum S.) nequeunt renovari per poenitentiam? Resp. Quia reprobati sunt, & captivi Satanæ vasa iræ, in interitum parata &c. Ex quibus sat apparet, Calvinianos culpam ad Deum referre, qui non velit illos homines ad salutem venire. Est autem hæc sententia blasphema in sacram scripturam, & in meritum Christi sic enim Deus inquit. Ezech. 33. 11. Vivo ego nolo mortem impij, sed ut convertatur à viâ suâ & vivat. confer. Ezech. 18. Joh. 3. 16 Rom. 11. 32. 1. Tim. 2. 4. 2. Petr. 3. 9 Quæ in contrariam partem à Calvinianis afferuntur, & ad nostra argumenta excipiuntur, nulli sunt momenti, & alibi passim refutata.

QUÆSTIO V.

Estne verò propterea hoc peccatum irremissibile, quia Deus pro illo non mortuus & passus est, vel pro illo non satisfecit?

LIX. Neq; hæc est causa quare hoc peccatum in Spiritum S. sit irremissibile; Deus enim pro omnibus hominibus satis fecit, mortuus & passus est, etiam pro illis qui filium Dei abnegant. 2. Petr. 2. 1. ac illos, qui Sanguinem fœderis pollutum ducunt, & Spiritum gratiæ contumeliâ afficiunt.

eiunt, sanctificavit, Heb. 10. 29. confer. Esai. 53. 6. Joh. 1. 29. 1. Joh. 2. 2. 1. Cor. 15. 22. 2. Cor. 5. 15. 1. Tim. 2. 6. 1. Tim. 4. 10. &c: quæ & alia indubitato monstrant, Christum non solum pro electis sed etiam pro impijs, adeoque pro peccantibus in Spiritum S. mortuum & passum esse, ac satis fecisse non solum sufficienter, sed & efficienter.

LX. Notetur saltem, quod Christus quidem pro omnibus hominibus totius mundi passus & mortuus sit, eosque salvos fieri velit, sed cum hac conditione; si nimirum homines fide meritum Christi apprehenderint, ac salutariter sibi applicaverint, vitam æternam consecuturos esse, qui autem hoc non fecerint, illis meritum Christi nihil prodesse. Sic quia peccantes in Spiritum S. meritum Christi deestantur, utique peccatum eorum irremissibile manet.

LXI. Calviniani vero rursus à nobis divortium faciunt, quando Christum pro hisce peccatoribus satisfecisse negant, quæ sententia cum sacræ scripturæ contradicat merito rejicitur. Quæ autem hic asserunt, plerumque loquuntur de salutari fructu & applicatione mortis & passionis Christi, cum distinguere debebant, inter mortem & ejus fructum.

QUÆSTIO. VI.

An autem Peccatum in Spiritum S. ob id irremissibile dicitur, quia Deus hos peccatores non serio vocavit,

LXII. Quid de hac sententiâ statuendum sit, notum est, rursus ex orthodoxorum doctrinâ, qui ex Sacra scripturâ docent, Deum non tantum omnes salvos fieri velle, pro omnibus mortuum esse, ac satisfecisse, sed etiam omnes serio vocasse, etiam impios, qui servos Christi occidunt Matth. 22. 3. confer. alia loca Matth. 23. 37. Esai. 65. 2. proverb. 1. 24. Calviniani vero causam irremissibilitatis ad vocationis omissionem transferunt, quæ sententiâ, utpote verbo Dei contraria, recte rejicitur.

LXIII. Et hæc præcipuæ quæstiones sunt, quas hac vice, pro tenuitate ingenij explicare libuit. Interim hic pedes figimus Deo & Spiritui gratiæ grates agentes, quod nostram mentem ac oculos aperire dignatus fuerit, quod peccatum hoc gravissimum recte considerare potuerimus, eundem porro animum invocamus, ut donis sui Spiritus nobis adfiscere vellet, quo non solum hoc, sed & alia peccata, quantum possibile est fugere possimus, & vitam ipsi placentem agamus, ut cuncta nostra facta ac dicta vergant in ipsius gloriam, nostram salutem, per Christum Iesum servatorem nostrum.

Amen.

SOLI DEO GLORIA.

